

Yabancılık Unsurlu İş Sözleşmelerinde Hukuk Seçimi ve Yabancı Para Cinsinden İşçilik Alacaklarının Hüküm Altına Alınması Esasları

Mahmut Akman

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 30.10.2026

Kısa Cevap

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi (Esas: 2026/362, Karar: 2026/6513, Tarih: 02.07.2026) kararı ile; yabancılık unsuru taşıyan iş sözleşmelerine dayalı davalarda davalı işverenin **en geç cevap dilekçesinde yabancı hukukun uygulanması yönünde itirazda bulunmaması** veya **en geç ön inceleme duruşmasında tarafların başka bir hukukta anlaşmamış olmaları halinde Türk hukukunun zımnen seçilmiş sayılacağı** tescil edilmiştir. Kararda ayrıca, işçilik alacaklarının dava dilekçesinde yabancı para cinsinden talep edilmesi durumunda, mahkemenin re'sen TL kur karşılığına hükmedemeyeceği; **alacağın fiilen geçerli yabancı para birimi üzerinden ve aynen tahsiline karar verilmesi gerektiği** hükmüne bağlanmıştır.

Düzenlemenin ve Kararın Kapsamı

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 99. maddesi çerçevesinde kararda vurgulanan temel ilkeler şunlardır:

- **Zimni Hukuk Seçimi (MÖHUK m. 24/1):** Yabancılık unsuru içeren sözleşmelerde taraflar uygulanacak hukuku açıkça belirleyebileceği gibi zimni olarak da seçebilirler. Türk mahkemelerinde açılan davada davalı taraf cevap dilekçesinde açıkça yabancı hukuk itirazı ileri sürmezse ve ön inceleme aşamasına kadar farklı bir hukukta uzlaşmazsa, uyuşmazlığa Türk iş hukukunun uygulanması zorunludur.

- **Geçerli Ücret Biriminin Tespiti:** İŞKUR tip sözleşmesinde ücretin USD olarak gösterilmesine rağmen; taraflarca sonradan imzalanan fiili iş sözleşmesi, işe alma emri, banka maaş ödeme kayıtları ve ibranamelerin tamamının Euro cinsinden tanzim edilmiş olması halinde, işyerinde uygulanan ve geçerli olan fiili ücretin Euro olduğu kabul edilmelidir.
- **Yabancı Para Borcunda Seçimlik Hak (TBK m. 99):** Borç ülke parası dışında bir para birimiyle kararlaştırıldığında ve gününde ödenmediğinde; alacaklı alacağını **aynen yabancı para olarak** veya **vade/fiili ödeme günündeki TCMB efektif satış kuru üzerinden TL olarak** talep etme hakkına sahiptir. Alacaklı yabancı para üzerinden aynen tahsil talep etmişse (seçimlik hakkını kullanmışsa), bu tercihten dönemez.
- **Mahkemenin Aynen Tahsil Hükmü Kurma Zorunluluğu:** Davacı işçi dava dilekçesinde alacağını yabancı para birimi cinsinden talep etmişse, mahkemece talep aşıl原因 olarak veya değiştirilerek "ödeme günündeki banka döviz kuru üzerinden TL karşılığına" hükmedilemez; alacağın doğrudan talep edilen yabancı para cinsinden ve **aynen tahsili** şeklinde hüküm fıkrası oluşturulmalıdır.

Kimler Etkileniyor?

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2026/182 sayılı Sirküler konusunu teşkil eden bu karardan etkilenen kesimler:

- Yurt dışı projelerinde (inşaat, montaj, gastronomi vb.) işçi istihdam eden müteahhitlik ve taahhüt firmaları
- Ücretleri döviz (USD, Euro) üzerinden belirlenen veya ödenen yabancı ve yerli çalışanlar
- Yabancılik unsuru taşıyan iş uyuşmazlıklarında işveren veya işçi vekilliği yürüten Avukatlar ve Hukuk Müşavirleri
- Yabancı para cinsinden kıdem, ihbar, fazla mesai ve ücret hesaplamalarını yürüten Bordro Uzmanları, İK Yöneticileri ve SMMM'ler

Uygulama Kriterleri ve Yargıtay Hüküm Matrisi

İnceleme Konusu	Davalı/Yerel Mahkeme Yaklaşımı	Yargıtay 9. HD Kararı (2026/6513)
Uygulanacak Hukuk	Yabancılik unsuru varlığı tartışıldı.	Cevap dilekçesinde yabancı hukuk talep edilmediğinden Türk hukuku zımnen seçilmiştir.
Ücret Cinsi	İlk sözleşmedeki USD esas alındı.	Fiili uygulama, banka dekontları ve ibranameler Euro olduğundan ücret Euro'dur.
Tahsilat Şekli	TCMB kuru üzerinden TL karşılığı hükmedildi.	Davacı yabancı para istediğinden, alacak doğrudan Euro olarak "aynen" tahsil edilmelidir.

Operasyonel Kontrol Listesi

- Yurt dışında istihdam edilen personelle ilgili açılan davalarda yabancı hukukun uygulanması isteniyorsa, bu itirazı HMK uyarınca **en geç cevap dilekçesinde** açık ve net bir şekilde ileri sürün.
- Yurt dışı İŞKUR onaylı tip sözleşmeler ile sahada uygulanan fiili sözleşmeler arasındaki döviz cinsi (USD/Euro) ve unvan farklılıklarını revize ederek zeyilname ile tek bir para birimine bağlayın.
- Yabancı para birimi üzerinden açılan işçilik alacağı davalarında, TBK m. 99 uyarınca talebin "aynen yabancı para tahsili" mi yoksa "fiili ödeme tarihindeki TL karşılığı" mı olduğunu dava dilekçesinden tespit ederek savunma stratejinizi belirleyin.
- Şirket kayıtlarında dövizli personelin maaş bordroları, banka transfer açıklamaları ve ibranamelerinin birbiriyle tam uyumlu para birimi üzerinden düzenlendiğini teyit edin.

Yanlış Yorumlanabilecek Noktalar

İŞKUR onaylı yurt dışı hizmet akdinde yer alan "iki sözleşme arasında fark olması halinde işçinin lehine olan hüküm uygulanır" maddesi, piyasa koşullarında iki farklı yabancı para biriminin (USD ve Euro) parite dalgalanmalarına göre keyfi olarak seçilmesine zemin hazırlamaz. Tarafların fiilen benimsediği, bordrolarda tahakkuk ettirilen ve banka kanalıyla yıllarca ödenen para birimi asıl ücrettir.

Sık Sorulan Sorular

Yurt dışı iş sözleşmesinde yabancı hukukun uygulanması nasıl talep edilir?

Yabancılik unsuru taşıyan davalarda davalı işverenin en geç mahkemeye sunacağı ilk cevap dilekçesinde yabancı hukukun uygulanması gerektiğini açıkça belirtmesi şarttır; aksi halde Türk hukuku zımnen seçilmiş sayılır.

Mahkeme yabancı para ile istenen alacağı TL kuruna çevirip hüküm kurabilir mi?

Hayır. Davacı alacağını yabancı para cinsinden talep etmişse mahkeme Türk Borçlar Kanunu m. 99 gereğince yabancı para birimi üzerinden aynen tahsil kararı vermek zorundadır; mahkeme kendiliğinden döviz kuru çevirisi yapamaz.

Resmî Kaynaklar

- Yargıtay 9. Hukuk Dairesi – 02.07.2026 Tarihli, Esas: 2026/362, Karar: 2026/6513 Sayılı Kararı
- 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) Madde 24 ve Madde 27
- 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 99 (Ülke Parası ile Ödeme ve Yabancı Para Borcu)

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/yabancilik-unsurlu-is-sozlesmelerinde-hukuk-secimi-ve-yabanci-para-cinsinden-iscilik-alacaklarinin-hukum-altina-alinmasi-esaslari/> adresindeki sirkülerden 30.10.2026 19:37 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net